

**AVIS RELATIF AU DOCUMENT D'ACTUALISATION 2009 / 2010 DU
PROGRAMME DE REDUCTION DES PESTICIDES ET DES BIOCIDES**



**ADVIES OVER HET ACTUALISATIEDOCUMENT 2009 / 2010 BETREFFENDE HET
PROGRAMMA VOOR DE REDUCTIE VAN PESTICIDEN EN BIOCIDEN**

BRUSSEL - BRUXELLES

16.09.2009

Woonden onder het voorzitterschap van de heer R. TOLLET, Voorzitter van de Raad, de plenaire vergadering van 16 september 2009 bij :

Leden benoemd op voorstel van de representatieve organisaties van de industrie en van het bank- en verzekeringswezen :

Mevrouw CALLENS en de heer VANCRONENBURG.

Lid benoemd op voorstel van de representatieve organisaties die de ambachten, de kleine en middelgrote handelsondernemingen en de kleinindustrie vertegenwoordigen :

De heer VANDORPE.

Leden benoemd op voorstel van de representatieve organisaties die de landbouw vertegenwoordigen :

De heren GOTZEN en HAYEZ.

Leden benoemd op voorstel van de representatieve organisaties die de arbeiders en de verbruikscoöperaties vertegenwoordigen :

Algemeen Belgisch Vakverbond :

De heer LAMAS.

Algemeen Christelijk vakverbond van België:

Mevrouw DUPUIS.

ADVIES OVER HET ACTUALISATIEDOCUMENT 2009 / 2010 BETREFFENDE HET PROGRAMMA VOOR DE REDUCTIE VAN PESTICIDEN EN BIOCIDEN

INBEHANDELINGNEMING

Op 10 juli 2009 heeft de fod Volksgezondheid, Veiligheid van de voedselketen en Leefmilieu (DG Dier, Plant en Voeding) aan de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven de actualisering 2009/2010 van het Programma voor de Reductie van Pesticiden voor landbouwkundig gebruik en Biociden (PRPB) toegestuurd.

Krachtens de wet van 21 december 1998 betreffende de productnormen ter bevordering van duurzame productie- en consumptiepatronen en ter bescherming van het leefmilieu en de volksgezondheid is de raadpleging van de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven niet verplicht. Tijdens zijn vergadering van 15 juli 2009 heeft het dagelijks bestuur van de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven evenwel besloten een advies over deze actualisering uit te brengen, naar analogie met zijn advies dd. 31 januari 2007 betreffende het actualisatiedocument 2007 betreffende het programma voor de reductie van pesticiden en biociden (CRB 2007-128 DEF).

De subcommissie Milieubeleid, die werd belast met het onderzoek van dit dossier, is op 26 augustus 2009 bijeengekomen om een ontwerpadvies op te stellen, dat werd goedgekeurd tijdens de plenaire vergadering van de Raad van 16 september. 2009.

ADVIES

Vooreerst is de Raad ingenomen met het feit dat de fod Volksgezondheid, Veiligheid van de voedselketen en Leefmilieu (DG Dier, Plant en Voeding) hem op eigen initiatief het actualisatiedocument 2009/2010 van het Programma voor de Reductie van Pesticiden voor landbouwkundig gebruik en Biociden (PRPB) voor advies heeft toegestuurd. Uit dit initiatief blijkt welk belang de administratie hecht aan het advies van de sociale gesprekspartners over een dergelijke problematiek en aan de constructieve inbreng van hun standpunten.

ALGEMENE OPMERKINGEN

Diagnose

De Raad stelt vast dat de actualisering van het PRPB na lezing twee negatieve tendensen doet uitkomen: enerzijds, de verhoogde risico's die verbonden zijn aan het professioneel gebruik van de fytofarmaceutische producten voor bijen en, anderzijds, de verhoogde risico's verbonden aan het niet-professioneel gebruik van de bestrijdingsmiddelen. De Raad geeft te kennen dat deze tendensen, indien ze exact blijken, zeer verontrustend zijn. De Raad kan evenwel niet anders dan zich vragen stellen over de bronnen die als basis voor deze diagnoses hebben gediend.

Bepaalde conclusies lijken hem soms immers betwistbaar te zijn, m.n. die (1.1.2) over de verhoogde risico's die verbonden zijn aan het professioneel en niet-professioneel gebruik. In punt 5 van invalshoek 1, bijvoorbeeld, staat in de tekst te lezen dat de PRIBEL-studie – 1996 et 1991 van 1991 tot 2001 een daling heeft aangetoond van de risico's afkomstig van het gebruik van pesticiden door de landbouw met 25% voor alle geledingen (met uitzondering van de bijen). De Raad stelt zich vragen bij de juistheid van dit percentage (25%), aangezien de genoemde studie voor elke geleding afzonderlijk de volgende percentages vermeldt : - 86% voor de consumenten, - 74% voor de vogels, - 73% voor grondwater, - 41% voor de gebruikers, - 34% voor de regenwormen, - 21% voor oppervlaktewater en een stijging van het risico met 14% voor de bijen. Het totale percentage van de vermindering van de risico's zou volgens de Raad bijgevolg eerder 45% bedragen.

Meer in het algemeen spreekt de Raad dan ook de wens uit dat de nauwkeurige referentiegegevens m.b.t. de studies die door de auteurs van het PRPB werden geraadpleegd (titel, met de studie belaste instelling, links naar de website waarop ze kunnen worden geraadpleegd enz.) worden vermeld, opdat hij, in voorkomend geval, bepaalde punten van de actualisering waarvoor voorzichtigheid geboden lijkt nader kan onderzoeken, meer bepaald voor de punten 1, 8 en 9 van de afdeling 1.1.1, Invalshoek 1 / en voor de afdeling 1.1.2 betreffende de tussentijdse balans van de gevolgen van het PRPB, die een evaluatie maken van de stijging van de risico's in geval van professioneel en van niet-professioneel gebruik.

Wat voorts de problematiek van de bijen betreft, die aanleiding geven tot de hoogste bezorgdheid, aangezien ze een essentieel onderdeel van het ganse ecosysteem uitmaken als onmisbare vector voor de bestuiving, is de Raad van oordeel dat een dermate grote uitdaging een volwaardige en uiterst grondige studie vergt: een dergelijk probleem is te belangrijk om oppervlakkig te worden behandeld in het kader van de actualisering van het PRPB. In deze context zou het overigens verstandig zijn te onderzoeken of in dit verband op gewestniveau al studies werden verricht..

Voorts betreurt de Raad dat de resultaten die worden berekend en gemeten aan de hand van de indicatoren in het PRPB nog niet beschikbaar zijn. Een evaluatie van de uitvoering van het PRPB vormt voor de Raad immers een prioriteit.

Acties

De Raad merkt op dat de actualisering van het Programma voor de Reductie van Pesticiden en Biociden (PRPB) er hoofdzakelijk in bestaat de bestaande acties te verlengen teneinde de doelstellingen te bereiken die werden vastgesteld door de federale staat, nl. tegen einde 2010 de negatieve impact van de in de landbouw gebruikte pesticiden met 25% te verminderen en de negatieve impact van biociden en pesticiden die niet voor landbouwdoeleinden worden gebezigd met 50% terug te dringen.

De Raad staat positief tegenover deze verlenging van het PRPB en dringt er bij alle actoren op aan dat de lopende acties van het PRPB wel degelijk worden voltooid, en wel binnen de daartoe verleende termijn, d.w.z. voor 31 december 2010.

De Raad onderstreept evenwel dat de geplande actualisering van het Programma voor de Reductie van Pesticiden en Biociden (PRPB) volgens hem absoluut beperkt moet blijven tot de nu aan de gang zijnde acties en doelstellingen. Met andere woorden, deze actualisering mag volgens hem niet de tenuitvoerlegging van nieuwe acties, indicatoren of projecten impliceren. De Raad is immers van oordeel dat deze laatste beter kaderen in de opstelling van het toekomstige Nationaal Actieplan (NAPAN), dat de nodige tijd en ruimte zal laten voor debatten en overleg tussen de verschillende betrokken partijen. Volgens de Raad moet een dergelijke grondige reflectie m.n. de kans bieden om een actieplan te ontwikkelen dat vanuit milieuoogpunt duurzaam is en tegelijk het concurrentievermogen van de sector optimaal in stand houdt.

In het vooruitzicht van dit Nationaal Actieplan stelt de Raad bovendien voor dat een exhaustieve studie wordt verricht om in de eerste plaats te weten hoever de geplande acties zijn gevorderd, om te evalueren in hoeverre de inspanningen resultaat hebben opgeleverd in het licht van de in het PRPB 2005-2007 opgenomen doelstellingen en om tevens een vergelijkende analyse ("benchmarking") te verrichten van de beleidsmaatregelen die ter zake door de andere lidstaten werden uitgestippeld en uitgevoerd en van de resultaten van deze beleidsmaatregelen.

Voorts maakt punt 16 van invalshoek 5 van de actualisering van het PRPB gewag van de wil om aan het publiek de informatie ter beschikking te stellen die in het kader van het PRPB werd verzameld. De Raad kan zich vinden in deze terechte inspanning om tot meer transparantie te komen, maar preciseert dat de statistische gegevens in kwestie evenwel pas moeten worden bekendgemaakt nadat vertrouwelijke informatie die door de ondernemingen werd verstrekt hieruit is verwijderd.

PUNTSGEWIJZE OPMERKINGEN

Over de verschillende punten afzonderlijk formuleert de Raad de onderstaande vragen en opmerkingen:

Punt 6 van invalshoek 1 heeft betrekking op de regelmatige opvolging (om de 4 jaar) van de studie over de toxicovigilantie; de volgende vervaldatum ter zake is 2010. De Raad vraagt zich af of hiertoe wel degelijk in een budget werd voorzien.

Volgens dezelfde logica is in punt 16 van invalshoek 2 sprake van een financiering door het FGP (Fonds voor de Grondstoffen en de Producten) buiten het budget om dat voorzien is voor het PRPB, om de "geïntegreerde bestrijding" (IPM of integrated pest management) te ondersteunen. In dit verband zou de Raad willen vernemen of dit een wijziging van de financieringsleutels impliceert en of hierbij wel het begrotingsevenwicht van het PRPB in acht wordt genomen.

De Raad vraagt zich ook af of de inventaris van de door het FGP gefinancierde onderzoeken en studies, waarvan sprake in punt 17 van invalshoek 2, werkelijk nuttig is.

Aangaande de punten 18 (versterking van het gebruik van bescherminguitrusting voor de gebruikers van biociden en pesticiden) en 20 (vermindering van de punctuele verliezen) van invalshoek 2 is de Raad er voorstander van een beroep te doen op de bestaande initiatieven (TOPPS-project, TOPPS-bridge-project, PhytEauWal enz.) en samenwerking tussen de belanghebbende partijen te verkiezen boven de ontwikkeling van parallelle acties.

Ten slotte is in punt 5 van invalshoek 3 (onder de afdeling 1.3) sprake van de opstelling van een bordtabel voor het PRPB door de Groep Indicatoren Biociden. De Raad zou graag willen vernemen hoe het genoemde comité is samengesteld.
